

2

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Datum
23 januari 2003

Ons kenmerk
1944332/01

Onderdeel

Inlichtingen

T (070) 320 44 00
F (070) 320 07 33

Uw kenmerk

Bied
1 van 1

Aantal bijlagen
Eén

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Nr: 032443387	
Min. v. Alg. Zaken GSA	
JAN 2003	

Aan de Coördinator, plv. Coördinator en leden van het CVIN
(Zie bijgevoegde verzendlijst)

Onderwerp
Eerste gedachten over mogelijke repercussies van de aanbevelingen van de commissie Pim Fortuyn voor de AIVD en de eventuele aanpassing van de WIV 2002.

Hierbij bied ik u aan ter bespreking in de CVIN-vergadering van vrijdag 24 januari aanstaande een notitie betreffende de mogelijke repercussies van de aanbevelingen van de commissie Pim Fortuyn voor de AIVD en de eventuele aanpassing van de WIV 2002.

Hoogachtend,
HET HOOFD VAN DE ALGEMENE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENST,

S.J. van Hulst

**EERSTE GEDACHTEN OVER MOGELIJKE REPERCUSSIES VAN DE AANBEVELINGEN
VAN DE COMMISSIE PIM FORTUYN VOOR DE AIVD EN DE EVENTUELE AANPASSING
VAN DE WIV 2002**

De aanbevelingen van de commissie

De commissie beveelt aan vast te houden aan de uitgangspunten waarop het huidige systeem van persoonsbeveiliging is gebaseerd. Hierbij gaat het om de eigen verantwoordelijkheid van de burger en zijn sociale omgeving, de structuur van de GED en het denken in termen van dreiging. Met behoud van deze uitgangspunten moet het huidige stelsel van persoonsbeveiliging worden geïntegreerd (decentraal en centraal moeten beter op elkaar aansluiten), geprofessionaliseerd en gemoderniseerd. Voor de AIVD is vooral het punt professionalisering van belang. In dit kader stelt de commissie namelijk voor ten aanzien van groepen die binnen het domein van de centrale overheid vallen het instrument van de risico-analyse te introduceren en voor een kleine kring van personen daarbinnen eventueel ook een systeem van protective Intelligence.

Risico-analyse en protective Intelligence

De commissie ziet de dreigingsanalyse en de risico-analyse niet als twee tegenover elkaar staande vormen van analyse die als het ware alternatieve vormen. De commissie meent dat het hier gaat om analysevormen die in elkaars verlengde liggen. De risico-analyse dient om beveiligingsbeleid ten aanzien van bepaalde (categorieën) personen tot stand te brengen. De dreigingsanalyse heeft tot doel een bepaalde dreiging weg te kunnen nemen. Onder protective intelligence verstaat de commissie het verrichten van activiteiten die zijn afgestemd op het identificeren van mensen of groepen die een dreiging kunnen vormen voor te beveiligen personen.

De wettelijke mogelijkheden van de AIVD

Anders dan de voormalige BVD heeft de AIVD een beveiligingsbevorderende taak die volledig complementair is aan de (binnenlandse) inlichtingentaak. Waar de BVD uitsluitend de beveiliging diende te bevorderen van staatsgeheimen en vitale onderdelen – en dus niet die van personen – heeft de AIVD op grond van artikel 6, tweede lid, onder c, van de WIV 2002 tot taak het bevorderen van maatregelen ter bescherming van alle in het kader van de inlichtingentaak genoemde belangen. Dit betekent dat de AIVD de beveiliging kan (of zelfs moet?) bevorderen van bepaalde categorieën personen die binnen de beveiligingszorg van de centrale overheid vallen. Ter uitvoering van deze taak kan de AIVD met betrekking tot de te beveiligen personen dreigings- en risico-analyses maken. In dat kader is de AIVD gerechtigd gegevens vastleggen van de te beveiligen personen zelf en voor zover dat nodig is ter ondersteuning van een goede uitvoering van deze taak (artikel 13, eerste lid, onder e, van de WIV 2002) ook over andere personen of groepen van personen. Hierbij dient echter goed in het oog te worden gehouden dat de AIVD zijn beveiligingsbevorderende taak verlaat zodra er gericht inlichtingen worden ingewonnen over anderen dan de te beschermen personen. De AIVD betreedt dan het terrein van zijn inlichtingentaak. Op grond van deze taak mag de AIVD inlichtingen inwinnen over personen of groepen die een dreiging vormen voor de te beschermen personen. Naar personen of groepen die (mogelijk) een risico vormen mag de AIVD geen onderzoek doen. Of er al dan niet met bijzondere inlichtingmiddelen wordt gewerkt is daarbij niet van belang. Nogmaals en met andere woorden de AIVD kan dus in het kader van zijn

beveiligingsbevorderende taak slechts onderzoek doen naar de te beveiligen persoon zelf en voor zover er in dat kader gegevens van derden bekend worden deze gegevens vastleggen en de derden zo nodig intem naslaan. Gericht onderzoek naar derden (of als men het zo wil formuleren onderzoek naar de derden als zodanig) vindt binnen het kader van de beveiligingsbevorderende taak niet plaats. Zo mag een merkwaardige buurman van een te beveiligen persoon dus niet via het GBA worden geïdentificeerd. Rest de vraag hoever de AIVD mag gaan bij zijn onderzoek naar de te beveiligen persoon zelf. Bijzondere inlichtingenmiddelen mogen volgens de WIV 2002 niet bij dit onderzoek worden ingezet. In beginsel is het in het kader van dit onderzoek echter wel mogelijk informanten en justitiële- en andere bestanden te raadplegen. De wet vereist daarvoor niet expliciet de toestemming van betrokkene. Binnen het stelsel van de WIV 2002, en naar analogie van de regeling voor veiligheidsonderzoeken, zou dit echter wel voor de hand liggen.

Voorlopige conclusies

De huidige WIV 2002 biedt de AIVD mogelijkheden om een rol te spelen bij de bevordering van de beveiliging van bepaalde categorieën personen (in termen van de commissie onder meer personen die de democratische rechtsstaat belichamen). De AIVD kan in dat kader dreigings- en risico-analyses vervaardigen. Protective Intelligence is als middel bij het vervaardigen van risico-analyses toelaatbaar tot men komt op het punt van gericht onderzoek naar personen en groepen van personen die mogelijk een risico vormen. Of de wet voldoende ruimte biedt om uitvoering te geven aan de aanbevelingen van de commissie hangt dus enerzijds af van de categorieën personen die men onder het domein van de centrale overheid wil brengen en anderzijds van de invulling die men wil geven aan wat de commissie protective intelligence noemt. Mocht het nodig zijn de WIV 2002 in verband hiermee te herzien dan zou het aanbeveling verdienen expliciet aan te geven of toestemming van de te beveiligen persoon voor het doen van onderzoek naar hem zelf al dan niet vereist is.

Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, 21 januari 2003

[REDACTED]